GAZETA KRAKOWSKA

Nro 93.

Z KRAKOWA DNIA 19. LISTOPADA 1815 Roku W NIEDZIELĘ.

Z Warszawy d. 7 Listopada.

Mowa przy zaprowadzeniu Naywyższego Sądu miana przez Mecenasa W. Łukasza Bogusławskiego.

Naywyższy Sądzie!

" Okoliczności na kuli ziemskiey w krótkim czasie zaszłe, sa tak liczne, tak ważne, że człowiek niemi zdumiony, nie wie nad którą się wprzod z nich ma zastanowić, i sprawcę ich wielbić, skąd łatwe poięcie, iż pomimo naylepszey chęci w uporządkowaniu i wyborze przedmiotow, pod rozwagę przypaść maiących, omyłka przytrafić się może.

" Dzieie Narodu naszego podaią nam tę niewątpliwą wiadomość, że Polak przez więcey 12 wiekow ciesząc się ulubionem imieniem swoiey rodziny, rządząc się własnemi prawami, zbyt przywiązany do swoiey wolności, poźniey między sobą niezgodny, w koncu mniey uważny na sąsiedzkie stosunki i usiłowania, stanął na tym punkcie ostateczności, że imie i oyczyznę utracił.

" Chcąc ten utracony skarb drogi odzyskać, niosł ofiary w południowey i zachodniey Europie, Afryce i Ameryce, szukał pomocy dalekiey, a iakby na nieszczęście i zgubę tylu swych rodakow, nie wiedział, że w bliskości pomoc rzeczywista dla niego przygotowaną była; co mowię, nie wiedział, a drogą rozsądku idąc, wiedzieć nie mógł, że swoie zbawienie z rąk tego odbierze, na którego się w tey wielkiey walce targnął.

" Tak, a nieinaczey, znalazł Polak zbawienie swoie w potężnym i wspaniałym Alexendrze I. Cesarzu Wszech Rossyy; znalazł ie bez granic, bo od szkodliwych skutkow woyny zasłonionym zostawszy, doczekał się tey szczęśliwey chwili, w którey mu imie, oyczyzna, a kraiowi godność Królewska przywroconą; dla większey pewności zas iego, z wielkim, bitnym, podobnież wspaniałym narodem pobratymczym połączony został.

" Nad tak wielkiem zdarzeniem zdumiał Polak, a z nim świat cały, bo w dziele tem, iako w historyi niepraktykowanem, nie ludzka, ale Boska moc leży; lecz na tem niedość. Monarcha ten bowiem przyiąwszy tytuł Króla Polskiego, będąc sam wysoko uczonym, i znaiąc to, że ludom,

do swego berła przywiązanym tylko mądre ustawy, to iest, równe użycie praw cywilnych przyzwoite szczęście nadać mogą, raczył Narodowi naszemu fundamentalne zasady do przyszłey Konstytucyi tak dalece zawarować, iż przy ich wydoskonaleniu każdy Polak tego Wskrzesiciela oycem oyczyzny nazwać będzie musiał.

" Wszakże w zasadach tych, procz zastrzeżenia każdemu wolności osobistey, procz zapewnienia dla każdego stanu właściwych przywileiow, procz oznaczenia, do kogo władza prawodawcza i wykonawcza należeć ma, piastowanie urzędow rodakom, lub prawa obywatelstwa nabywcom przyrzeczone, odpowiedzialność na nich włożona, utworzenie ksiąg prawnych polecone, sądownictwo ustalone, oświecenie narodowe zawarowane, znacznemi funduszami opatrzone, i byt woyska utwierdzony został.

" Tych wielkich dobrodzieystw w zasadach rzeczoney Konstytucyi umieszczonych, za które Polak nigdy wdzięcznym bydź nie przestanie, widziemy codzień pomnażaiące się skutki. A że do ostatnich dzień dzisieyszy należy, w którym, Sądzie Nayiaśnieyszy, swoie działanie rozpoczynasz, przeto korzystaiąc z tey okazyi, na pochwałę tego chwalebnego założenia niech mi wolno będzie następuiące myśli wynurzyć.

" Nie tylko w nadanych nam łaskawie zasadach do Konstytucyi naszey, ale oddawna uznaną iest prawda, że mądre ustawy i ich ścisłe wykonywanie zapewniaią byt i szczęście narodowe. Prawdą iest, że ustawy każdego kraiu, albo obeymuią prawa i obowiązki Panuiącego względem swoich poddanych, i ostatnich względem Panuiącego, albo takowe tyczą się i praw i obowiązkow iednego obywatela względem drugiego. — W pierwszym względzie rzecz tę rozbieraiąc, zasady do Konstytucyi wspomnioną konieczność załatwiaią. W drugim względzie podobnież pieczołowitość tego łaskawego Monarchy w rzeczonych zasadach zaradziła, że naywyższy Rząd tymczasowy osoby w kommissyi prawodawczey zasiadać maiące do nominacyi przedstawi. A tak, co się tycze ustaw prywatnych dla Polaka, przy tak gruntownych nadzieiach żadna obawa spokoyności iego nadweręża nie powinna.

" Teraz, co do wykonania ustaw, zawsze było i będzie każdego lud swoy kochaiącego Monarchy nayważnieyszem zatrudnieniem, osoby, wymiarem sprawiedliwości trudnić się maiące, zdatne i godne wybierać, a to szczególniey dla tey przyczyny, że wykonanie prawa, czyli iego applikacya, nie iest łatwą rzeczą, ale potrzebuiącą nauki, w prawy niepospolitey, chęci, tak w docieczeniu prawdy iak i w wymierzeniu rowney każdemu sprawiedliwości.

" Tey ważney i troskliwey staranności naszego Miłościwego Monarchy iest dowodem dzień dzisieyszy, bo was naygodnieyszych mężow, a razem zasłużonych w oyczyznie, pod wysokiem przewodnictwem na tem mieyscu, z którego naywyższą sprawiedliwość w kraiu wymierzać będziecie, zgromadzonych widzę; bo daley wasze nieugięte cnoty, głęboka nauka, doświadczenie doyrzałe, i nieustraszona miłość do zachowania prawa, staią się dla tego kraiu rękoymią, że wasza wyrocznia iak Panu tak i ubogiemu równy wymiar

sprawiedliwości udzielać będzie, przez wzgląd na to czcigodne zdanie Cycerona.

Meminerimus autem adversus infimos justitiam esse servandam.

" W szczególności obracaiąc do ciebie mowę moię JW. Prezesie, czyliż nie iest chlubą dla narodu naszego widzieć cię raz przy styrze rządu, drugi raz maiącego dozor nad sprawiedliwością? Urzędy te wysokie, które piastuiesz, winieneś twoiemu wysokiemu światłu, nieprzełamaney cnocie i staranności o dobro publiczne, w szczególności tylu małoletnich osób, nad któremi troskliwą i niezmordowaną opiekę prowadziłeś. — Mowię, twoie rzeczone przymioty, i tyle usług Polskiemu kraiowi czynionych sprawiedliwą zwrociły uwagę N. Imperatora i Króla naszego, iż ten całe swoie zaufanie w tobie pokładaiąc, przeznaczył cię na to mieysce, z którego działaiąc podług Boga, sumnienia i sprawiedliwości, kraiowi tyle dobrego i użytecznego zrządziłeś i zrządzać będziesz.

" Był czas, gdyś wraz z ukochaną oyczyzną nad iey upadkiem płakał; był czas, gdzie żal twoy za złe poczytany był; był nakoniec czas, któreneś zaciszu domowemu poświęcaiąc, drugim współobywatelom rady potrzebney nie odmawiał, i tyloliczny pokoy między temiż utwierdzał; lecz czas ten zacisza domowego, przysług obywatelskich i smutku twoiego minął, iak tylko Bostwo ludzkości na wschodzie panować zaczęło, a poźniey czas teraźnieyszy nastał, którem twoie stargane siły krzepi, i serce twoie dla tego słodką pociechą napełnia, że będąc członkiem czynnym Rządu, iesteś zarazem świadkiem teraz wskrzeszoney oyczyzny naszey.

" Tey epoki dzisieyszey, co do ustalenia Sądu Naywyższey Instancyi, wyglądał narod z utęsknieniem, maiąc do niego otwor przez blisko 3 lata zamknięty. Ztem wszystkiem, cierpliwość ta nagrodzoną mu przez to sowicie została, kiedy się z Ustawy Rządu tymczasowego z dnia 21 Września r. b. przekonywa, że sprawy na samem uchyleniu wyroku oskarżonego nie kończą się, ale raczey w głównym interessie rozstrzygnionemi zostaną. Chwalebna i szczęśliwa myśl w rzeczoney ustawie leży, gdyż przez ten sposób obywatel wystawionym nie będzie na tyle drog i wydatkow processowych, odbieraiąc za iednym zawodem w samym interessie ostateczną, spór kończącą wyrocznią.

" Podobnych zbawiennych ustaw, Rząd tymczasowy zagrzany gorliwem pełnieniem swych powinności i woli Monarszey dosyć wydał, i iak się po niezmordowanych usiłowaniach, i czystym patryotyzmie iego spodziewać należy, więcey wyda. Rząd rzeczony, nie tak dawno, iak swoie działania rozpoczął, a iuż rozliczne pożyteczne skutki dla mieszkańcow tego kraiu okazały się, tak dalece, że rolnik z większą spokoynością i troskliwością koło uprawy ziemi swoiey chodzić, że kupiec z większą skrzętnością za widokami handlowemi ubiegać się zaczyna, iż rzemieślnik, i każden co przemysłem żyie, obfitsze zatrudnienia znayduią, czego niezaprzeczony dowód stolica tuteysza stawia, skoro przez ostatni przeciąg ośmioletni ledwie czwarta część budowli w teraźnieyszym czasie powstałey uskutecznioną została.

" Takich i tym podobnych dobrodzieystw naygłownieyszą iest sprężyną po-

tężny i łaskawy nasz Monarcha, któren wskazuiąc nam kościoł sławy i pokoiu, wymaga od nas dążenia umysłowego i fizycznego. Wszystkie iego uchwały noszą to samo piętno łaskawości i dobrych zamiarow, które Teodoryk względnie Rzymu podbitego miał, zapewniaiąc go. " Zaszczyt nasz niech ztąd będzie, gdy nowo przybrani pod rządem własnego prawa zostaną; obrońcą wolności iestem, w kładać iarzma niewoli na nikogo niechcę. Niech inni palą, pustoszą, niszczą; nasza myśl, nasz zamiar tak się obchodzić ze zwyciężonemi, iżby żałowali nakoniec tego, iż dawniey od nas zwyciężonemi nie byli. „

" Takim był i takim iest nasz wielkomyślny Monarcha; co mowię? wyższym, bo maiąc na uwadze to wieczne prawidło: *salus populi suprema lex esto*, bez względu na narody, na ich szczepy lub języki, dał tego niezaprzeczone dowody, że chęcią iego iest cały rodzay ludzki uszczęśliwić, a ztąd go słusznie, iak niegdyś Tytusa, ozdobą i rozkoszą rodzaiu ludzkiego nazwać należy.

" W szacunku i miłości, które sobie tenże Monarcha w całey Europie ziednał, nie daymy się żadnemu narodowi zrownać, a tem mniey przewyższyć, przez wzgląd na to, że my iesteśmy temi, których on naywiększemi dobrodzieystwy i skarby obdarzył. Wdzięczność i miłość naszę wpaiaymy z tem poleceniem w dzieci i wnuki nasze, ażeby ostatnie poźnieyszym pokoleniom donosząc o zbawieniu teraźnieyszem Polski, tym samym duchem i sercem dla niego oddychali, i w nim swego twórcę znaydniąc, iego posągom cześć winną składali.

" A tak wywiązawszy się z tych uczuć, które mi moie przekonanie dyktuie, i złożywszy na ołtarzu wdzięczności hołd winnego uszanowania i wierności, niech mi wolno będzie wraz z wszystkiemi dobrze myślącemi Polakami ku niebu podnieść modły.

" Boże Zastępow! zachoway nam naszego Wskrzesiciela Alexandra I. Imperatora Wszech Rossyy, Króla Polskiego, i tych wszystkich, którzy około ustalenia dobra oyczyzny naszey pracuią.

Z Berlina d. 8 Listopada.

D. 7 b. m. była wielka parada Rossyyskiego i Pruskiego woyska, na którey znaydowali się N. Cesarz Alexander i N. Król Pruski z swemi Xiążętami krwi. Obiad był dnia tego w zamku Król: w sali strzałowey na 60 osob. Po obiedzie N. Cesarz i Jey Cesarzewiczowska Mość W. Xżna Marya (Xżna Weymarska) pożegnali się z Królewnami Pruskiemi. W wieczor była herbata u Królewney Karoliny, na którey znaydował się Cesarz, WW. Xiążęta i WW. Xiężne, Xiążęta i Xiężniczki krwi Królewskiey, po którey N. Cesarz pożegnał się nayserdeczniey z Domem Królewskim. Nie zadługo potem N. Król z Xiążętami Domu swoiego udał się do pokoiow N. Cesarza dla pożegnania go ieszcze raz.

Dziś o godzinie 4 zrana odiechał ztąd N. Cesarz Rossyyski z swoim Jen. adjutantem Xciem Wołkońskim przez Frankfort i Szląsk do Warszawy. J. C. Mość wymowił sobie, aby nie dano mu żadney zasłony i nie czyniono honorow. O godzinie 11 odiechała ztąd Wielka Xiężna Katarzyna z swoim orszakiem do Peterzburga. Przed południem W. W. Xiążęta

Rossyyscy Mikołay i Michał, w towarzystwie Królewiczow Następcy tronu, Karola i Fryderyka oglądał hutę żelazną i dom kadetow. Obiad był dnia tego u Królewicza Wilhelma.

— D. 9 —

Xżę Następca Weymarski przybył tu z Ludwiksburga, a Ces. Rossyyski Jen. major Benckendorff od woyska. Odiechali ztąd Ces. Rossyyski Jen. porucznik Uwarow do Warszawy, a Ces. Rossyyski Jen. major Harting do Drezna.

Z Wiednia d. 9 Listopada.

Doniesienia z Mestre i Wenecyi opisuią powszechną radość iaką przybycie N. Cesarza i N. Cesarzowey do tych miast sprawiło. Często bywała Wenecya od Wielkich Monarchow odwiedzana, iak np. od wysokich Przodkow J. C. K. Mci. Jozefa II. i Leopolda II, ale wcale w innych okolicznościach i stosunkach, lecz Franciszek I. po odrodzeniu Europy, po przywroceniu nowego porządku rzeczy, po wielu zwycięstwach i wielkich czynach przybywa iako Panuiący, iako Monarcha i Dobroczyńca do odzyskanych kraiow i ich stolicy, dla ukończenia długich udręczeń, zagoienia głębokich ran i założenia wszędzie fondamentow do przywrocenia dawney ogółem i poiedyńczey szczęśliwości. Widok ten i czucie napełnia wszystkie umysły głęboką radością

N. Cesarz przybył d. 30 Paźdz. około godziny 1 z południa wczasie piękney pogody do Mestre i wysiadł do Podesty Valier. Miał on szczęście powitać J. C. K. Mość. przy wysiadaniu z powozu, zaprowadził go do przeznaczonych pokoiow, stawić przed nim swoią małżonkę i wszystkie władze. Mieszkańcy wszyskie okna przyozdobili kobiercami i kwiatami. Ze wszystkich stron zbiegaiący się lud zapełnił wszystkie mieysca, a radosne okrzyki rozlegały się po powietrzu, które podwoiły się, gdy J. C. K. Mość pokazał się z okna, i gdy przybyła w godzinę poźniey N. Cesarzowa raczyła się kilkokrotnie czyniąc zadosyć życzeniom ludu pokazać. Po godzinie 3 iedli NN. Cesarstwo obiad, a po obiedzie dawał Cesarz ciągle audyencye. W wieczor było miasto oświecone, a przechodzące po ulicach grona muzyki powiększały radość ludu. D. 31 o godzinie 10 dał J. C. K. Mość radzie municypalney uroczystą audyencyą. W godzinę potem odiechali NN. Cesarstwo nad brzeg morski do Fusina. Niezliczona moc bark przybyła tam przeciw wysokim Podrożnym. Wszystkie przygotowania do uroczystego przyięcia były poczynione: niecierpliwość i radość wszystkie zaymowały umysły. Głośne okrzyki słyszeć się dały, gdy NN. Cesarstwo przybyli i do przygotowanego dla nich statku wsiedli. Z niezliczonem orszakiem statkow, które naypierwszemi osobami z Wenecyi zapełnione były, przypłynęli około szeregu innych zwidzami statkow przy radosnych okrzykach i wystrzałach z dział przez wielki kanał do Wenecyi, gdzie na rynek S. Marka wysiedli. Tu stała wparadzie osada, i duchowieństwo z kapitułą czekało na NN. Cesarstwo, których pod bogatem baldachinem do Kościoła S. Marka zaprowadziło. Tam odmowiwszy NN. Cesarstwo modły podziękowania Naywyższemu, udali się do Cesarskiego pałacu. Tu zlecił J. C. K. Mość Gubernatorowi Goes, aby zgromadzonem władzom i poiedyńczem osobom oświadczył, iż bardzo

iest kontent z ich przyięcia i mile przyymuie okazaną radość z swoiego przybycia. W wieczor całe miasto i teatr były wspaniale oświecone. D. 1 Listopada raczył J. C. K. Mość przypuścić przed siebie wszystkie rządowe władze.

Przed przyiazdem ieszcze J. C. K. Mci do Wenecyi d. 28 Paźdz. oznaymił Gubernator, iż J. C. K. Mość postanowił przed wszystkiem zmnieyszyć podatki, które kray wycięczaią, i nim stany zwołane zostaną zaprowadzić rowny rozkład podatkow, tak ażeby gruntowy podatek nie przenosił 5tey części dochodow, i tym końcem rozkazał, ażeby wynoszące dotąd w prowincyach Weneckich podatki przeszło 20 mill. Lirow do 11 mill. i 460,600 na koszta administracyi od roku iuż 1815 zmnieyszone zostały, a zatem te prowincye doznały przeszło 8 mill. Lir. ulgi w podatkach.

Z Paryża d. 30 Października.

Wczoray o godzinie 11 przed południem zebrały się reszta 8 legiy gwardyi narodowey i szwadron konney gwardyi na dziedzińcu Tuilleries i placu karuzelowym. Monsieur wtowarzystwie Marszałka Oudinot, przechodził pomiędzy wszystkiemi szeregami i był z okrzykami witany. W chwili kiedy legiie miały około niego przeciągać, pokazali się na ganku zamkowym Krόl, Xżna Angouleme i Xże Berry, i z naywiększemi okrzykami radości i zawdzianiem czapek na bagnety pozdrowionemi zostali. Krόl okazał z tego powodu częścią ustnie, częścią w wyszłym nazaiutrz rozkazie dziennym naywiększe swoie ukontentowanie.

Na posiedzeniach d. 27 i 28 tak izba parow iako i deputowanych trudniły się wyłącznie ustawą przeciw buntowi. Dalsze w tey mierze spory odłożone na dziś zostały; siedem pierwszych artykułow ustawy przyięte iednak iuż zostały mimo opozycyi. Głowny spor zachodził czyli zamiast wygnania kara śmierci za bunt nastąpić może. Pytano się także czyli wygnanie rozciągać się ma do Europy lub za Europę; lecz to pytanie ieszcze nie iest rozstrzygnięte. Wywieszenie inney nad białą chorągwi poczytane iest za naywiększą zbrodnią buntu, ponieważ to nayłatwieysze do uskutecznienia i buntownik prędzey ukryć się może.

Pod czas ostatniey audyencyi, którą Minister woyny officerom dawał, pytał się prawie każdego czyli służył pod Bonapartem za iego z wyspy Elby powrotem. Ci, którzy służyli na ostatku będą umieszczonemi, maią bowiem przed niemi pierwszeństwo uczniе szkoły prawney, którzy po wyiezdzie Krόla zaciągnęli się iako ochotnicy za Krόla i w nagrodę swoiego przywiązania wszyscy na officerow są wyniesionemi.

Xże Wellington wyznaczył officerom korpusu Hanowerskiego, którzy stali w obozie pod Paryżem, przez czas ich tam bawienia dodatek do żołdu.

Hr. Floires wydał w Vannes rozkaz dzienny, w którym przepisuie kary na zbroynych ludzi, którzy poiedyńczo lub kupami, w departamencie Morbihan nachodzą goscińce, jarmarki i miasteczka.

Jeneralowie Alix i Hullin są aresztowanemi; ostatni został do więzienia w Conciergerie zaprowadzony. — Jen. Lecourbe umarł w 55 roku życia w Befort.

Xiężna Wellingtonowa przybyła do Paryża.

Żołnierz Felix, który przed nieiakim czasem udawał się za Bonapartego, został na sześcio miesięczne więzienie i karę pieniężną zkazany, a potem będzie pod dozor rządu oddany.

Wiadomość o rozstrzelaniu Miurata d. 13 b. m. w Pizzo niemałe tu wrażenie sprawiło. Z wiosny r. b. rzekł ieden z naywymownieyszych naszych pisarzy: " Bonaparte iest iuż w Miuracie pokonany;,, a teraz powiedzieć można: " Bonaparte umarł z Miuratem.,,

Osoby, które poddały się teraźnieyszemu porządkowi rzeczy, ale wczasie rewolucyi w wielkim znaczeniu były, nazwane są białemi jakóbinami, dla odróżnienia ich od stronnikow Bonapartego, których nazywaią czarnemi jakobinami.

Umowa, która d. 26 b. m. między Francyą i zprzymierzonemi Mocarstwami podpisana została, tycze się utrzymania pozostałych we Francyi woysk obcych. Ugodzono się, iż Francya zamiast wypłacenia znacznych summ, może sama przez liwerantow dostawiać im wszystkich potrzeb, na czem Francya znacznie zyska.

Porucznik okrętowy Reque odebrał zlecenie popłynąć na iedney fregacie z Brestu do wyspy S. Heleny.

Wczoray przechodziło przez Paryż 10,000 Prussakow powracaiących z Francyi do swoiego kraiu. Mieysca, które woyska Pruskie opuszczały, osadzane są gwardyą narodową.

Uważaią tu, iż w piątki wielu żołnierzy noszą czarne krepy, iako w dniu stracenia Labedoyera. Żołnierze nazywaią teraz zamek Vincennes stolicą Francyi, ponieważ niestały w nim obce woyska.

Sąd woyskowy złożony na Marszałka Ney po odebranym od izby parow wyroku, ogłosił się za prawny, i kończyć będzie sprawę.

Przechadzki tuteysze napełnione są ludzmi z wąsami i niebezpieczney postawy. Maią na nich baczne oko, i aresztuią w nocy każdego, który nie okaże dowodnych papierow. Gwardya narodowa okazuie w tey mierze wielką gorliwość, i prowadzi nawet na odwach ludzi, którzy cokolwiek w nocy się spoźnią.

Od nieiakiego czasu uwięziono tu wiele osób za polityczne mniemania.

Z Londynu d. 27 Października.

Gdy Bonaparte z pod brzegow Angielskich tak nagle na mieysce swoiego wygnania odesłany został, iż niepodobna było sprzętow, sukien i naczeń dla niego i iego towarzyszow wygotować, kazał przeto rząd wszyskie te potrzeby przysposobić. Mnostwo naygustownieyszych i naykosztownieyszych sprzętow, i wszystko, co do wygody służyć może, będzie teraz, wraz z materyałami na dom o 24 pokoiach do wyspy S. Heleny posłane. Bonaparte i iego towarzysze nie wiedząc nic o tem, będą, podług pism naszych, przyiemnie zadziwionemi.

Amerykańska federalna gazeta donosi o przybyciu do Ameryki byłego Króla Józefa Bonapartego w nastąpuiących wyrazach: " Z Trentonu d. 25 Września. Ostatniego czwartku w wieczor przybył tu Józef Bonaparte, były Król Hiszpański W podroży towarzyszył mu Amerykański officer morski. Gubernator Pennington i inni wielbiciele Bonapartych powitali go, iak mowią, z wielką uniżonością., Jó-

zef Bonaparte był także w Wasingtonie, ale krotko tam bawił. — Taż gazeta donosi, iż na obrać się maiącego prezydenta stanow w roku 1816 dotąd podało się 19 kandydatow.

Arcy Xiążęta Austryaccy Jan i Ludwik odwiedzili w Królewskim powozie stanu Xcia Rejenta, Królową i Królewny i byli nayuprzeymiey przyiętemi. Po nich w prowadzonemi do Królowey zostali Xiążęta Hessen-Homburg Gustaw, Filip i Ferdynand.

Xże Esterhazy złożył Xciu Rejentowi list wierzytelny iako poseł Austryacki.

Podług listow z Koruny Biskup Orense podał Królowi Hiszpańskiemu prożbę o darowanie winy tym officerom, którzy z Porlier należeli do buntu.

W Kadyxie wiele zarekwirowano statkow, na których nowe woyska posłane bydź maią do Ameryki.

— D. 31. —

List z przylądka Dobrey nadziei pod d. 12 Czerwca zawiera: — " Lord Moira żądał od tuteyszego Gubernatora Lorda Sommerset, aby mu przysłał co tylko może woyska. Teraźnieysza woyna w gorach Napaulu bardzo iest dla naszego woyska niszcząca. Posłano tam iuż ztąd dwie dywizye 7go pułku, a iutro trzecia odpływa. „ — Lord Moira dla popierania powyższey woyny ściągnął także ile można było woyska Angielskiego z wyspy Francuzkiey.

Zołnierze Francuzcy z osady na Gwadelupie, którzy nie weszli do kapitulacyi, ponieważ przy wylądowaniu Anglikow po ukrywali się. Zebrali się teraz w lasach Gwadelupy i napastuią woyska Angielskie, wczem wspieranemi są od mieszkańcow Point, a Petro. Lecz Gubernator tey wyspy przedsięwziął przeciw nim surowe środki.

Arcy Xiążęta Austryaccy i Xiążęta Hessen-Homburg, w towarzystwie Xcia Esterhazego, poiechali do Newgate dla przypatrzenia się wyścigom konnem. Pierwsi opuszczą we czwartek Londyn, dla przedsięwzięcia podroży przez Angliią i Szkocyą. Zwiedzą Edimburg, Glasgow, &c. W sobotę iedli obiad u Xcia Orleanu, a w niedzielę u Xcia Jorku.

Ostatnie listy z Irlandyi nie wspominaią daley o zaburzeniach. Zdaie się, iż środki rządowe skutkowały.

Zaburzenia maytkow są także powiększey części uśmierzone.

Do Lizbony tak wiele statkow przybyło z Anglii i Irlandyi z zbożem, iż wielu spekulantow znacznie straciło.

Xże Rejen posła Hetmanowi Hr. Platow w podarunku piękne 4 konie.

Z Akwisgranu d. 8 Listopada.

Wiemy z niezawodnych źrodeł, iż na końcu b. m. ta tylko część woyska Pruskiego, stać będzie na ziemi Francuzkiey, która w tym kraiu pozostanie. Podług urzędowych doniesień część woyska Pruskiego stanie d. 11 b. m nad Mozą, a d. 15 nad Renem. Głowna kwatera Xcia Blüchera przybędzie d. 14 do Namuru. Mieszkańcy tuteysi wezwanemi są, aby powracaiących woiownikow przyięli z dobrą chęcią i żywność im dali.

Około 15 b. m. Jen. major Dobshütz opuści Akwisgran i uda się do Koblentz.

Mowią za rzecz pewną, iż Xże Kanclerz stanu Hardenberg w początkach tego miesiąca wyiedzie z Paryża do Berlina, i tylko Minister Altenstein tam pozostanie

DODATEK
DO Nro 92
GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 15 LISTOPADA 1815 Roku WE SZRODĘ.

Kommissya Organizacyyna przez trzy Nayiaśnieysze Dwory ustanowiona.

Ustanowiwszy Kassę Głowną, która trudnić się będzie poborem wszelkiego rodzaiu podatkow stałych i niestałych, które dotąd przez mieszkańcow Miasta Wolnego Krakowa i iego Obwodu, do Kass Królestwa Polskiego wniesione były. Obwieszcza wszystkich kontrybuentow, którzy z mocy traktatu, między Nayiaśnieyszemi Dworami pod dniem (21 Kwietnia) 3 Maia r. b. zawartego, mianowicie zaś wedle opisaney linii granicznej w artykule 2gim tegoż traktatu, do Miasta Wolnego Krakowa i iego Obwodu należą, aby od dnia 18 Października r. b. wszelkie takowe podatki, których termin opłaty do Kass Publicznych z dniem wspomnionym przypadał, iuż nie do Kass Królestwa Polskiego, ale do Kassy przez Kommissyą ustanowioney wnosili.

Dan w Krakowie na Sessyi dnia 7 Listopada 1815.

Swierts-Spork. Reibnitz. Miączyński.

Darowski, Sekretarz.

Z Warszawy d. 14 Listopada.

Niecierpliwe oczekiwania Narodu naszego spełniły się nakoniec w pamiętnym dla Polakow dniu 12 Listopada. Nayiaśnieyszy Pan przybywszy do Mokotowa o godzinie 11tey z rana, po przebraniu się tam wsiadł na konia, a maiąc obok siebie J. C. M. W. Xcia Konstantego, otoczony Wodzami woysk oboyga narodow, ulicą Uiazdowską zbliżył się do Bramy Tryumfalney, na wstępie miasta wystawioney dla Niego. Komuż bowiem te pyszne oznaki potęgi należą się słuszniey, ieżeli nie Zwycięzcy, pokoiu dawcy Europy, nowemu Założycielowi Królestwa Polskiego? Oczekiwały w tem mieyscu Monarchy Rada Municypalna, wszystkie Władze departamentowe sądownicze i administracyyne, stały daley cechy z rozwiniętemi chorągwiami, przy nich starsi Izraelici. Powitał w tem mieyscu N. Pana Prezydent miasta, i oddał mu klucze. Dzwony wszystkich kościołow Stolicy słyszeć się dały. Zacząwszy od Nowego Swiatu aż do dziedzieńca Saskiego stały po obu stronach uszykowane woyska, powiewały orły białe nad pułkami Polskiemi. Zaięte ulice ludem, ozdobione makatami, wieńcami laurow i kwiatow domy, otwarte okna

napełnione tłumem nadobney płci żeńskiey sprawiały weyrzenie wspaniałe i tkliwe. Widok Monarchy naypięknieyszey postaci, ubiór iego woysk Polskich, ozdoba Orła białego, nadewszystko myśl, że ten to iest Alexander, któremuśmy winni imie i oyczyznę naszę, podniosły serca Polakow do naytkliwszych uczuć. Napełniały powietrze okrzyki żywey radości i wdzięczności. Wśrod tych okrzykow udał się N. Pan na dziedziniec Saski, gdzie woysko Rossyyskie i Polskie w paradzie przechodziło przed Nim; Monarcha raczył oświadczyć zadowolnienie swoie Naywyższemu ich Wodzowi i pułkom, a nadto, ostatnie, obdarzył hoynie. Około godziny w pół do pierwszey w tymże samym orszaku udał się N. Pan przez Krakowskie Przedmieście do zamku; mieysce to umyślnie zostawione wolne od woyska, tłumniey ieszcze napełnione było od ludu. Tu Król zastał zebrane wszystkie stany, i wielu sędziwych kapłanow wznoszących ręce swe do Nieba i błogosławiących mu; Korpus Weteranow, którzy zapomnieli kalectwa i blizn swoich patrząc, że maią Króla własnego; Młodź płci oboyga uczącą się w szkołach, tem żywiey podaiącą się radości, im dłużey ma nadzieię zostawania pod berłem tak dobrego Monarchy; nakoniec, grono opuszczonych sierot, rownie iak kray cały patrzących na Oyca swoiego. Zewsząd radosne wznosiły się do nieba życzenia: Niech żyie Król nasz Alexander I. Przy wschodach powitany był N. Pan od Władz Rządowych; po mszy Swiętey, i odśpiewaniem przy huku dział *Te Deum*, dał N. Pan posłuchanie Wodzom i Rycerstwu; poczem w gabinecie swoim przyiął JW. Woiewodę Ostrowskiego Prezesa Senatu i Senat. JW. Woiewoda powitał Monarchę imieniem mieszkańcow Królestwa Polskiego, na co N. Pan w pochlebnych i nayłaskawszych dla narodu naszego wyrazach odpowiedzieć raczył.

Wieczorem dane było bezpłatne widowisko na teatrze narodowym; gmachy publiczne i miasto całe iak naywspanialey były oświecone.

Wychodzący z tak długich klęsk kray nasz i stolica nie mogły okazać w tem uroczystem przyiąciu Monarchy swego tey wspaniałości i pompy, z którą go inne zamożne przyymowały stolice; my okazaliśmy to, w co iesteśmy bogaci, wdzięczność i nayszczersze uczucia.

N. Pan do pożna w nocy pracował w gabinecie swoim.

Tak się zakończył dzień ten nazawsze w dzieiach naszych pamiętny: stał się on nowym kamieniem węgielnym, na którym budowa oyczysta iuż trwale spoczywać będzie. Długo Polak w boiach tylko i zwycięzcach pokładał iedyne nadzieie swoie; pokazały mu nieba w panuiącym Alexandrze, że do powrocenia mu istności trwałey potrzeba było zwycięztw i cnoty. Pierwsze odzyskuią i bronią państwa, drugie nadaią narodom pomyślność i nienaruszoną trwałość.

Dnia 12 odbyło się poświęcenie JW. Ostaszewskiego na Biskupa Płockiego. Dopełnił tego obrzędu JW. Górski, Senator Biskup Kielecki, w assystencyi JW. Ciechanowskiego Senatora Biskupa Chełmskiego Grecko-Uniackiego, i JW. Malinowskiego, Biskupa Cynneńskiego.

Z Bruxelli d. 2 Listopada.

We Francyi zabrano kilkanaście wozow z znacznemi pieniądzmi, które wielcy przestępcy chcieli zagranicę, a mianowicie do Anglii wywieść.

Znani szpiegowie Schulmeister i Malarmé sądzeni teraz są w Wesel przez sąd woyskowy.

W Belgii pokazała się banda łotrow z zbiegow woyskowych, która do 200 ludzi urosła; ale wysłani przeciw nim żołnierze i policyanie częścią ich połapali, częścią rozpędzili.

D. 29 p. m. przybył tu korpus Anzeatyckich strzelcow z Francyi, a nazaiutrz udał się w dalszą drogę do swey oyczyzny.

Na osadę wszedł tu piękny pułk Szkotow, który iuż dawniey stał w Bruxelli.

Z Szwaycaryi d. 29 Października.

D. 22 b. m. w wieczor o godzinie 6 przybył do Genewy J. Cesarzewiczowska Mość Następca tronu Austryackiego powracaiąc z Francyi. Nazaiutrz odbył popis z przybyłem tam korpusem Austryackich ułanow, potem przyymował cywilne i woyskowe władze, obeyrzał tamteyszą bibliotekę i niektóre fabryki, a popołudniu udał się do Ferney dla widzenia zamku Woltera. D. 24 poiechał do Sallenches dla obeyrzenia lodowatych gór Chamouny, zkąd d. 27 powrocił do Genewy.

Arcy Xiążęta Austryaccy Ferdynand i Maxymilian przeiechali d. 22 b. m. przez Genewę z Francyi do Włoch.

Przez Pontarlir przechodzą liczne zprzymierzone woyska. Francuzi opuścili zupełnie zamek Iour.

Z Włoch d. 30 Października.

Arcy Xiążęta Austryaccy Ferdynand i Maxymiliian przeiechali d. 24 b. m. przez Turyn do Modeny.

Imieniny Króla Hiszpańskiego obchodzone były w Rzymie przez iego rodzicow i siostrę. D. 11 b. m. Hr. Blaccas iadący do Neapolu, przeiechał przez to miasto, gdzie powrociła także od wod Xiężna Paulina Borghese.

Woyska Angielskie znayduiące się ieszcze w Sycylii, opuściły zupełnie tę wyspę do 10 Października, udaiąc się do Gibraltaru, Korfu i Malty.

Kawaler Casanuovas, woyskowy dowodca na wyspie Elbie, doniosł Ministrowi woyny w Florencyi pod d. 14 Paźdz. iż w nocy z d. 11 na 12 szalupy Barbareskie poważyły się na tę wyspę lądować; lecz odparte zostały. O godzinie 3 zrana ieszcze raz chciały lądować, ale znowu odparte zostały.

DONIESIENIA.

1wszy raz.) Joachim Gorycy, obywatel Miasteczka Kromołowa, ma zamiar udać się w kray Rossyyski na kupno Wieprzow, bryczką parą końmi i z Ludźmi Jędrzeiem Burzeńskim, Woyciechem Zacharskim, Mikołaiem Kustrą i Bartłomieiem Figiel.

3ci raz.) Antoni i Anna Łempiccy O. K. P. w Dzierzgowie Dep. Krak. Powiecie Jędrzeiowskim mieszkaiący, maią zamiar wyiechać do Galicyi w interessach familiynych

Kościoł restaurowany w Królestwie Polskim potrzebuie:

1. Organu na głosow 10, żeby był i bemben, a pryncypalna piszczałka, żeby miała naymniey łokci 2. — 2. Do tegoż kościoła dwoch dzwonow, ieden ktoryby miał 5 ćwierci łokcia sredniey, drugi 3 ćwierci. — 3. Pozytywku o sześciu głosach, z piszczałkami stoiącemi, pryncypalna, żeby miała naymniey 5 ćwierci łokcia.

Wymieniony opis, nie iest do zupełney ścisłości; rozumie się, mniey lub więcey. Któryby kościoł, lub kto z partykularnych życzył sobie tak organow, pozytywku, i dzwonow pozbyć, ma to oświadczyć w czasie czterech tygodni u JP. Redaktora Gazety Krakowskiey. Dan w Krakowie d. 19 Listopada 1815.

Na dniu 24tym Listopada r. b. o godzinie 9tey rano będzie przez publiczną Licytacyą Czopowe skarbowe od Trunkow, iako też i Propinacya Wolno-Handlowego Miasta Podgórza w Kancelaryi na Ratuszu Mieyskim wypuszczoną. — Cena fiskalna

od Skarbowego Czopowego iest rocznie	- - - -	1959 złr. W. W.
Od Propinacyi Mieyskiey	- - - - - -	4550 złr. W. W.
Od Dochodu Konsumpcyynego	- - - - - -	2383 złr. W. W.

Maiący chęć licytowania pomienionych Dochodow, zechcą na rzeczonym terminie stawić i 10cią procentowem Vadium zaopatrzyc się.

Z Ces. Król. Kraiowego Kommissoryatu w Podgórzu d. 30 Października 1815.

Baum.

Niżey podpisana Franciszka z Tymowskich niegdy Urodzonego Pawła Zaremby dziedzica części we wsi Zalesiczkach w Powiecie Radomskim, Departamencie Kaliskim dawniey w Xięstwie Warszawskim, a teraz w Królestwie Polskim położonych i tamże mieszkaiąca pozostała bezpotomnie wdowa, wzywa wszystkich sukcessorow i kredytorow, niegdy Ur. Pawła Zaremby, aby się do przyięcia lub odstąpienia sukcessyi po tymże Ur. Pawle Zarembie w iak nayprędszym czasie zgłaszali, gdyż w przeciwnym razie podaiąca do wiadomości, za nich niechce bydź odpowiedzialną.

Działo się we wsi Zalesiczkach dnia 2 Listopada 1815 r.

Franciszka z Tymowskich Zarembina.

Assessor Trybunału Cywilnego I. Instancyi Departamentu Krakowskiego.

Gdy z ogłoszeń poprzedniczych, względem sprzedaży Domu na Stradomiu przy Krakowie pod L. 31 w części murowanego, a w części drewnianego z Browarem i zabudowaniem, procz naczyń do browaru służących, nad starą Wisłą leżącego, a z Domem Nro 30 Karola Zalferta Kotlarza dziedzicznym stykaiącego się, po niegdy Franciszku Jakutkiewiczu na Ur. Franciszkę z Duszyńskich Jakubowską i Pawła Jakutkiewicza prawem dziedzictwa spadłego, w tymże domu zamieszkałych, w dniu 27 Października r. b. w Domu Władz Sądowych na publiczney Licytacyi Ur Jgnacy Łabaiewski Patron, wspomnionego Domu za summę 7050 złp. w srebrney grubey monecie przysądzenie przygotowawcze otrzymał. W skutek więc Wyroku d. 4 Września r. b. między Ur. Jakubowską i Pawłem Jakutkiewiczem wypadłego, od których Patronowie WW. Kozłowski i Krzyżanowski, pierwszy pod L. 36 przy Grodzkiey ulicy, drugi pod L. 561 przy Szpitalney ulicy zamieszkania swoie maiący, stawali; mocą którego sprzedaż tegoż Domu Nam poruczoną została. Przeto stosownie do Art. 900 i następnych Kod. post. obwieszczaiąc, wzywamy chęć maiących nabycia tegoż Domu, aby w dniu 11go Grudnia r. b. w Domu Władz Sądowych o godzinie 10 ranney stawili się. — Wywołanie szacunku od summy 7050 złp. następować będzie, a zatem chcący na tym ostatnim terminie Licytacyi otrzymać prawo nabycia tegoż Domu z Browarem i zabudowaniem, obowiązany iest dziesiątą część, to iest 705 złp. w grubey monecie iako Vadium przed rozpoczęciem Licytacyi złożyć. Warunki Licytacyi tegoż Domu w Kancellaryi Trybunału u W. Pisarza może sobie odczytać. — Na którym to Terminie naywięcey daiący otrzyma przysądzenie stanowcze w nabyciu tegoż Domu.

W Krakowie d. 31 Października 1815.

Ofiaszewski.